

Selvitys Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen vaikutuksista

VD/8438/12.00.03.00/2017

EL-H/SA-V/AL/LL

Elokuussa 2016 uuden varhaiskasvatuslain muutoksen myötä Vantaalla otettiin käyttöön 20 tunnin varhaiskasvatuspalvelu. Varhaiskasvatuslain muutos takasi kaikille lapsille varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Vantaan kaupunginvaltuuston päätös varhaiskasvatuslainsäädännön muutoksien käyttöön otosta tehtiin 16.11.2015 vuoden 2016 talousarvion käsittelyn yhteydessä. Päätös koski subjektiivisen päivähoiton oikeuden rajaamista niiden perheiden osalta, joissa molemmat tai toinen vanhemmista on kotona.

Opetuslautakunta hyväksyi 14.3.2016 varhaiskasvatuslain muutokseen liittyvinä asioina osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestämisen periaatteet sekä harkinnanvaraisen, 20 tuntia laajemman varhaiskasvatusoikeuden myöntämisen periaatteet. Esityksen pohjana oli asukkaille tehty verkkokysely sekä alueilla pidetyt vanhempainillat, joissa asukkaat esittivät toiveitaan ja arvioivat osa-aikaisen varhaiskasvatuksen eri vaihtoehtoja

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen järjestäminen

1.8.2016 alkaen osapäiväistä eli päivittäin neljän tunnin ajan toteutettavaa varhaiskasvatusta on järjestetty kaikissa Vantaan päiväkodeissa. Osaviikkoista varhaiskasvatusta on järjestetty kolmena päivänä viikossa alueellisesti tietyissä päiväkodeissa.

Vantaan varhaiskasvatus- ja päivähoito-oikeuden muutoksesta johtuvat lapsi- ja sukupuolivaikutukset

Vantaan kaupunginvaltuusto edellytti 14.11.2016 vuoden 2017 talousarvion käsittelyn yhteydessä, että vuoden 2017 aikana laaditaan rajatusta varhaiskasvatus- ja päivähoito-oikeudesta Vantaalla saatujen kokemusten perusteella selvitys muutoksen lapsi- ja sukupuolivaikutuksista. Samassa yhteydessä raportoidaan myös uudistuksen Vantaalla toteutuneet kustannusvaikutukset, osa-aikaisen varhaiskasvatusoikeuden piirissä olevien lasten määrät. Lisäksi tehdään kooste laajempaa varhaiskasvatusoikeutta koskevista hakemuksista, ratkaisuksista ja päätöksiä koskevista valituksista. Selvityksen tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuoden 2017 aikana.

Selvityksen hankintaa varten julkaistiin tarjouskilpailu HankintaSammossa 7.2.2017. Tarjoukset tuli jättää 26.2.2017 mennessä. Määräaikaan mennessä saatiin 2 tarjousta. Tarjouskilpailussa Vertikal Oy 10 500 € sai 10 pistettä ja Tutkimustie Oy 11 760 € sai 8.93 pistettä. Vertikal Oy valittiin selvityksen tekijäksi.

Selvityksen toteutus

Selvityksessä käytetty aineisto kerättiin otannalla lapsista, huoltajista ja henkilöstöstä. Huoltajien ja henkilöstön kokemuksia kerättiin verkkokyselyllä ja 5-vuotiaita lapsia haastateltiin teemahaastattelulla. Selvityksessä on hyödynnetty kaupungin omia tilastotietoja sekä aiheeseen liittyvää uusinta tutkimustietoa.

Selvityksen keskeisimmät tulokset

Lapsivaikutukset

Lasten haastattelun perusteella lapset itse olivat pääsääntöisesti osapäiväiseen varhaiskasvatukseen tyytyväisiä, kunhan se mahdollistaa pysyvät kaverisuhteet ja leikkimisen. Noin kolmannes huoltajista koki muutoksen vaikuttaneen kielteisesti lapsen kokemaan päiväkodissa. Noin puolet henkilöstöstä koki lasten tilanteen huonontuneen muutoksen myötä, mutta myös muutoksen sisältämiä mahdollisuuksia ja

hyötyjä tuotiin esiin lähes samassa suhteessa. Pienessä osassa esimiesten avovastauksia muutoksen arvioitiin aiheuttaneen epätasa-arvoa lasten välille. Toisaalta esimiehet näkivät muutoksen korostavan varhaiskasvatuksen tavoitteiden ja pedagogisen toiminnan painoarvoa. Esimiehet näkivät myös varhaiskasvatussuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamisen olevan mahdollista 20 tunnin puitteissa. Suoraan osapäiväisyyden aloittaneiden käyttäjien osalta muutos nähtiin helpompana ja myönteisempänä.

Sukupuolivaikutukset

Muutoksen sukupuolivaikutukset eivät nousseet selvityksessä merkittävästi esille. Muutos kohdistuu enemmän naispuolisiin huoltajiin, koska avovastausten ja tilastojen perusteella he ovat kotona pienemmän sisaruksen kanssa. Kyselyn perusteella miespuoliset huoltajat ovat joutuneet muuttamaan työaikojaan ja ovat vastaajaryhmänä tyytymättömämpiä kuin naiset. Muutoksella on ollut vaikutusta perheiden arkeen ja tästä johtuvia sukupuolivaikutuksia, sen sijaan muutoksella ei ole ollut sukupuolivaikutuksia työllistymisen, työssäkäynnin ja opiskelun osalta. Tyttöjen ja poikien osuus osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa noudattaa täysin ikäluokkajakaumia.

Muut vaikutukset

Ennen varhaiskasvatuslain muutosta osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oli 541 lasta. Elokuussa 2017 osa-aikaisia lapsia 1611. Lasten osuus kasvoi 12,2 % (1070 lasta). Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus on 17,4 % kaikista kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista, kun se ennen lakimuutosta oli 5,2 %.

Vuonna 2016 säästötavoite oli 676 000 € ja toteuma 705 000 €. Vuodelle 2017 tavoite on 0,9 Milj.€.

Uuden varhaiskasvatuslain muutoksen myötä laajempi varhaiskasvatusoikeus on myönnetty vuonna 2016 yhteensä 452 lapselle ja vuoden 2017 elokuun loppuun mennessä 290 lapselle.

Kaupunginhallitus 25.9.2017 § 17

Sivistystoimen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi selvitys Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen vaikutuksista.

Käsittely:

Merkittiin, että varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen oli paikalla vastaamassa asiakohtaan liittyviin kysymyksiin.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 9.10.2017 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi selvitys Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen vaikutuksista.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Liite 1. Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksen arviointia

- Liite 2. Vantaan varhaiskasvatusoikeuden muutoksesta johtuvat lapsi- ja sukupuolivaikutukset, Vertikal Oy

Muutoksenhakuohje: 4.1 Valituskielto

Lisätiedot:

varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen, puh. 0400 417634, s.askola-vehvilainen[at]vantaa.fi